

IN MEMORIAM:

JAMES S. COLEMAN

Op 25 maart jl. is Jim Coleman overleden. Met hem verdwijnt een stuk sociologische geschiedenis, ook in Vlaanderen, want Jim was eredoctor van de Vrije Universiteit Brussel.

Toen onze faculteit in 1987 kandidaten voor een eredoctoraat mocht voordragen, ben ik in mijn boekenrek op zoek gegaan naar een socioloog, waarmee ik het grondig oneens was, maar waarvan ik het werk tevens intens bewonderde. Op het einde van de laatste boekenplank gekomen, bleek het lijstje langer dan verwacht, maar één naam lag een paar indrukwekkende onderzoeksrapporten voor, James S. Coleman, in de omgang Jim.

Jim was 68 toen hij stierf. Hij schreef een driehonderdtal artikels en een dertigtal boeken waaronder klassiekers als "Union Democracy", "Adolescent Society" en "Equality of Educational Opportunity". Dat laatste is beter bekend als het Coleman-rapport en waarschijnlijk een van de meest invloedrijke, derhalve ook controversiële, sociologische rapporten die ooit werden geschreven. Naar Coleman werd geluisterd.

Hij was lid van onder meer de National Academy of Science en de President's Science Advisory Committee. Initieel werd Coleman opgeleid tot scheikundig ingenieur. Dat merkt men aan zijn werk, van zijn in 1964 verschenen "Introduction to Mathematical Sociology" tot aan zijn laatste "Foundations of Social Theory" waarin hij, in pure Chicago-stijl, een rond rationele-keuze opgebouwde, mechanistisch ogende sociologie probeert te gronden. Het werk van Coleman was altijd duidelijk genoeg om even duidelijk met hem van mening te kunnen verschillen over theoretische uitgangspunten en beleidsconclusies. Desondanks symboliseert hij voor mij de eenheid van de sociologie. Ook als men het grondig met hem oneens is, dwingt zijn werk grote bewondering af. Het is de stijl die treft, die uitmuntende degelijkheid van Coleman's vakmanschap. Jim was daarenboven een beetje "provocateur". Als VUBer was ik nogal fier op die eredoctor van ons, die, keer op keer, moeiteloos, met zichtbare binnenpretjes, zijn weldenkende, opportunistische collega's met vervelende inzichten en storende bevindingen confronteerde. Voor die kwaliteiten past een eerbetoon in het Tijdschrift voor Sociologie.

Mark Elchardus